

240. Het gh-dictee (zoek op '*gh*' binnen artikelen in Van Dale)

1. Moet gerbil (knaagdier) nu met of zonder h? Reden voor een gh-dictee... Voor een aanwezigheidspremie moet je wel een aanwezigheidscontrole uitvoeren. Toen de afghaan op de afghaan lag (respectievelijk windhond en tapijt), scoorde zijn baas, de Afghaan, informeel afghaan, Afghaanse hasj. Afghalaine is kam- of kaardgaren japonstof. De afghani is de munteenheid van Afghanistan (genormeerde valuta-aanduiding: AFA, internetcode: af en landcode: AF). Het Dari is één van de in Afghanistan gesproken talen. De moedjahedien aldaar zijn opstandelingen. All right, kom maar.

2. Het alltime high is een recordbeurskoers (beurskoersrecord). De almighty dollar is niet zo almachtig meer. Amazighen zijn Berbers. Een baghera is een leid(st)er van een groep welpen, onder een akela. Zijn bereidvaardigheid en bereidwilligheid, daar lag het niet aan. Met een bergheef(t) wind je de kap van een hooiberg op. Het berghertshooi is een bosplant. Ik heb de agent beziggehouden. Het blacklight is een lamp die ultraviolet licht uitstraalt, voor het menselijk oog onzichtbaar en gebruikt in discotheken. Bloghoppen (Jaarboek 2007) is surfen van weblog naar weblog. In een bokkinghang worden bokkingen gerookt. Ziedaar de bowlinghal.

3. Er gaat niets boven Groningen (of bosvruchtenyoghurt). Zoek vooral de bright side of life, de zonnige kant van het leven. Een brougham [broo-wum] is een gesloten rijtuig voor twee personen, getrokken door een paard. Een cupfighter vecht voor de cup, een crimefighter tegen de misdaad. Het copyrightteken is de © [see]. Een clearinghouse is een verrekeningskamer. Een catfight (Jaarboek 2007) is een ruzie tussen vrouwen met handtastelijkheden (krabben, slaan), veelal georganiseerd als erotisch amusement. Een candlelightgedicht behelst een gevoelsuitstorting; is dat inferieur?

4. De daghit had maar een geringe deadweight. Een dinghy is een jol oftewel rubberbootje, een dinky toy een stuk speelgoed, een autootje. Een dreadnought is een slagschip met een groot aantal (acht à twaalf) zeer zware kanonnen. Op Drievuldigheids(zon)dag, de eerste zondag na Pinksteren, wordt de (Heilige) Drievuldigheid, de Drie-eenheid oftewel de Drie-enigheid, speciaal herdacht. Starend naar het drievuldigheidsbloempje dronk hij zijn drinkyoghurt. Wilde Dirk Scheringa een wissel op de eeuwigheid trekken? De fightingspirit is de strijdgeest, de bezieling om een strijd te aanvaarden en te voeren. Een flashlight is een straatlantaarn of een flitslicht.

5. Het staartstuk van een dart heet flight. Floodlight is spreidlicht. De maker van het Groot Dictee der Nederlandse Taal 2010, Gerrit Komrij, is de Florence Nightingale van de letteren. Na al die fraaiigheid aten we foeyonghai. De merengue is een populaire dans in Haïti. Het internetadres gh staat voor Ghana, GH is de tweeletterige landaanduiding ervan, maar staat in Nederland ook voor Gereformeerde Hogeschool. De gazel(le) behoort tot het geslacht der antilopen, maar de ghazel (ghazele) is een Perzische dichtvorm. De ghazidsja daarentegen is de heilige oorlog van de moslims tegen de ongelovigen. De GHB of GBH is de aanduiding van een partydrug (gammahydroxybutyraat, gammahydroxyboterzuur), de GHC is de valuta-aanduiding voor de cedi, de munteenheid van Ghana. De dragee is een versuikerde tablet van een geneesmiddel, de ghee is geklaarde boter. Welfen en Ghibellijnen steunden de paus in de strijd tegen de keizer.

6. Gibberelline is de stof die de groei en bloei van planten reguleert, de ghibil is een hete woestijnwind in N.-Afrika. Wat vangt een ghostbuster nu eigenlijk? En wat schrijft een ghostwriter, een nègre? De GHz staat voor de gigahertz. Het hellmanngetal heeft met strenge winters te maken. De hell's angels zijn lid van een motorclub. De hightechfondsen doen het goed. Kom je op mijn high tea? Zijn sterke kanten werden gehighlight. Highball is whisky-soda. Hij is een echte highbrow en kreeg high care in het ziekenhuis. De high church staat het dichtst bij het rooms-katholicisme (de anglokatholieke kerk). Gelieve zelf op te zoeken: high-end (Jaarboek 2009), high fidelity (hifi), high five, de Highlands, high profile, highscore, high society (beau monde) en high sticking.

7. De highlife is de grote wereld, de haute volée, maar ook een West-Afrikaanse muziekstijl die traditionele West-Afrikaanse ritmes combineert met Amerikaanse jazzelementen (nee, niet: gruzelementen). De titel van Prins Carnaval in Maastricht is Zijne Hooglustigheid. Het Hooghollands is het algemeen Nederlands. Achter het jarendertighuis (Jaarboek 2007) won de runner-up in straight sets van de gedoodverfde kampioen. Onze koningin Beatrix wordt aangeduid met Hare Koninklijke Hoogheid. Kortschedeligheid is brachycefalie, langschedeligheid dolichocefalie (longicefalie).

8. De ladies' night (Jaarboek 2009) is een avond die speciaal bestemd is voor vrouwen, met name in het uitgaanscircuit. Largetto is enigszins largo, langzaam en gedragen, larghissimo is zeer breed en langzaam. Van de lightproducten noemen we: lightbier, lightchips, lightcola en de lightsigaret. De light verse is een gedicht over een luchtig onderwerp. In het limelight sta je in de belangstelling. De machtigheid is de kardinaliteit van (wiskundige) verzamelingen (zeg maar: het aantal elementen van de verzameling). De longhilus (longpoort) is plaats waar de grote bloedvaten en de grote bronchustakken de long binnenkomen. Maghrebijnen worden gekenmerkt door luiigheid, omdat het in de Maghreblanden erg warm is. De maghrib (Jaarboek 2009) is het islamitische avondgebed.

9. Ledigheid is de moeder van alle kwaad en des duivels oorkussen: Magere Hein, slaap zacht! Onregelmatigheden in het aantal chromosomen kunnen leiden tot mongoloïde idiotie. Murgh (Jaarboek 2007) in de Indiase keuken is kip of kippenvlees. De 'ndrangheta is een op de maffia lijkende misdaadorganisatie in Calabrië. Een nightcap is een slaapmutsje. De oog-handcoördinatie was niet OK (oké). Een pronghorn is een gaffelantilope. Een penlight is een penvormig zaklampje. Overnight viel de hoofdprijs in onze straat. Een panghoeloe is het hoofd van het moskeepersoneel, directeur van een moskee. Het paradise-by-the-dashboardlight is seksueel verkeer in de auto.

10. De Pyrenese berghond wordt ingezet tegen roofdieren. Zijn rijm- en rijvaardigheid was in orde. De rough is het niet tot de golfbaan behorende gedeelte van een golfterrein. Het runners' high is de roes, de euforie, ten gevolge van langdurige training of sportbeoefening. Hij leed aan saturday night fever: een koortsachtig verlangen om in de weekends te gaan swingen in de disco. Shanghaaien is overhalen tot het doen van onaangenaam werk. De Sjanghaier was aan het sightseeën in Europa. De sorghum (het kafferkoren) is een tropisch graangewas. In de spaghettiwestern, een Italiaans product, trok de spaghettivreter haar spaghettihandje stuk.

11. Ze stond behoorlijk in de spotlights. Straight is rechtdoorzee en de straight edge (Jaarboek 2009) is een levenshouding waarbij men principieel niet drinkt, rookt, drugs gebruikt en veelal ook vegetarisch leeft. Wat een teringherrie is het hier! Het Tifinagh (Jaarboek 2008) is een Noord-Afrikaans symbolenschrift (Berberschrift). De Nieuwe Truttigheid is een sarcastische benaming voor een bepaalde 'kneuterige' bouwstijl in de jaren zeventig van de twintigste eeuw. De twilightzone (schemergebied) is een overgangsgebied tussen het bekende en het onbekende. Het ultimate fight is de freefight (met weinig regels). Waar zetelt de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties? En veine zijn is gelukkig zijn. Hij handelde naar vereis van zaken. De Veiligheidswet is vervangen door de Arbeidsomstandighedenwet.

12. Met v.g.h. [vee-gee-haa] kom je in advertenties van goeden huize. De wegen der Voorzienigheid zijn ondoorgrondelijk. Een weightwatcher doet in groepsverband aan de lijn. Een westinghouserem wordt gebruikt bij spoortreinen. De white knight is een bevriende ondernemer die te hulp schiet door een bedrijf over te nemen dat door een vijandelijke ondernemer belaagd wordt. Het yoghurt-limoenmengsel smaakte voortreffelijk. De zanghygiëne is het verzorgen van de zangstem. Dit dictee glijdt erin als deventerkoek – nog lekkerder dan Groninger koek – en gaat erin als Gods Woord in een ouderling (hoop ik).

Rein Leentfaar